

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ број 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), член 21 став 1 и 2 и член 22 став 1 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15 и 98/15), министерот за образование и наука ја донесе Наставната програма по **алтернативни форми во туризмот** за **IV година**, угостителско-туристичка струка, образовен профил угостителски техничар за рурален туризам на четиригодишното средно стручното образование.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ ВО ТУРИЗМОТ

IV година

УГОСТИТЕЛСКО-ТУРИСТИЧКА СТРУКА

Угостителски техничар за рурален туризам

Скопје, 2015 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИСКИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ ВО ТУРИЗМОТ

1.2. Образовен профил, струка и времетраење на образованието

1.2.1. Образовен профил: угостителски техничар за рурален туризам

1.2.2 Струка: угостителско-туристичка

1.2.3. Времетраење на образованието: четири години

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 66 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

2.1. Општа цел на наставата по наставниот предмет **алтернативни форми во туризмот** е учениците да стекнат знаења за различните видови и форми на алтернативен туризам.

2.2. Посебни цели:

По совладување на наставната програма по предметот **алтернативни форми во туризмот** како задолжителен наставен предмет, ученикот стекнува знаења и се оспособува:

- да ги дефинира алтернативните форми во туризмот;
- да ги препознава карактеристиките на алтернативниот туризам;
- да ги разликува видовите на алтернативен туризам;
- да ги објаснува и да ги наброи главните обележја на урбаниот туризам;
- да дава примери за меѓународни искуства поврзани со урбаниот туризам;
- да дискутира за видовите на индустриски туризам;
- да ги анализира потенцијалите за развој на конференцискиот туризам во Република Македонија;
- да ги идентификува и да ги класифицира принципите и компонентите на бекпекер туризмот;
- да го опишува менаџментот на музичкиот туризам;
- да елаборира за потенцијалите на Република Македонија за развој на бизнис туризам.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За совладување на содржините од наставниот предмет **алтернативни форми во туризмот** како задолжителен предмет, потребно е учениците да поседуваат претходни знаења од областа на основи на угостителството и туризмот, туристичка географија, географија, економија на туризам, организација на услуги на сместување и послужување, историја, културно-историско наследство и природни реткости на Република Македонија.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структура на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација помеѓу тематските целини и предметите
1. ПОИМ, ДЕФИНИРАЊЕ И ВИДОВИ АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗАМ - УРБАН ТУРИЗАМ.	22	<p><i>Ученикот:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – да ги дефинира алтернативните форми во туризмот; – да ги препознава карактеристиките на алтернативниот туризам; – да ги разликува видовите на алтернативен туризам; – да ги препознае и да ги наброи главните обележја на урбаниот туризам; – да го дискутира постанокот и развојот на урбаниот туризам; – да ги објасни видовите на урбан туризам; – да ги објасни факторите за постоење и развој на урбаниот туризам; – да дава примери за 	<ul style="list-style-type: none"> – демонстрирање различни принципи и критериуми за одредување на алтернативните видови туризам; – претставување на карактеристиките на алтернативниот туризам; – давање приказ за видовите на алтернативен туризам; – анализа на постанокот и развојот на урбаниот туризам; – приказ на 	<ul style="list-style-type: none"> – поврзаност со останатите наставни предмети со слични или сродни наставни содржини како туристички менаџмент; – теренска настава, посета на урбани центри.

		<p>меѓународни искуства поврзани со урбаниот туризам;</p> <ul style="list-style-type: none"> – да ги препознава потенцијалите за развој на урбаниот туризам на Република Македонија. 	<p>главните видови на урбан туризам</p> <ul style="list-style-type: none"> – објаснување на факторите за постоење и развој на урбаниот туризам; – презентирање меѓународни искуства поврзани со урбаниот туризам; – приказ на состојбата на урбаниот туризам во Република Македонија. 	
<p>2. БЕКПЕКЕР И МУЗИЧКИОТ ТУРИЗАМ КАКО АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ НА ТУРИЗМОТ</p>	<p>22</p>	<p><i>Ученикот:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – да го дефинира бекпекер туризмот; – да ги идентификува и класифицира принципите и компонентите на бекпекер туризмот; – да ги препознава учесниците во бекпекер туризмот; – да ги анализира потенцијалите на 	<ul style="list-style-type: none"> – Објаснување на дефинициите и историскиот развој на бекпекер туризмот; – опишување на принципите и компонентите на бекпекер туризмот; – презентирање на 	<ul style="list-style-type: none"> – Поврзаност со останатите наставни предмети со слични или сродни наставни содржини; – теренска настава во соработка со институции од областа на

		<p>Република Македонија за развој на бекпекер туризмот;</p> <ul style="list-style-type: none"> – да го дефинира музичкиот туризам и неговите видови; – да ги објаснува примарните и секундарните елементи на музичкиот туризам; – да го опишува менаџментот на музичкиот туризам. 	<p>учесниците во бекпекер туризмот;</p> <ul style="list-style-type: none"> – приказ на музичкиот туризам; – демонстрирање фотографии, интернет-страници и филмови кои се поврзани со музичкиот туризам. 	<p>културата, музички настани и друго, посета на хостели и младински хотели.</p>
<p>3. КОНФЕРЕНЦИСКИОТ, ИНДУСТРИСКИОТ И БИЗНИС ТУРИЗМОТ КАКО АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ НА ТУРИЗМОТ</p>	<p>22</p>	<p>Ученикот:</p> <ul style="list-style-type: none"> – да го дефинира конференцискиот туризам; – да дискутира за видовите на конференцискиот туризам; – да ги набројува туристичките мотиви за учество во конференцискиот туризам; – да ги опишува компонентите на конференцискиот туристички производ; – да го дефинира индустрискиот туризам; – да го објаснува развојот на индустрискиот туризам во Европа и во светот; – да проценува и да даде 	<ul style="list-style-type: none"> – Презентирање на конференцискиот туризам и неговите видови; – приказ на туристичките мотиви за учество во конференцискиот туризам; – презентирање на компонентите на конференцискиот туристички производ; – опишување на развојот на индустрискиот 	<ul style="list-style-type: none"> – Поврзаност со останатите наставни предмети со слични или сродни наставни содржини – теренска настава, посета на конференции, фабрики, винарии, конфекции и др.

		<p>заклучок за состојбата на индустрискиот туризам во Република Македонија;</p> <ul style="list-style-type: none"> – да ја анализира инфраструктурата за развој на индустрискиот туризам; – да го дефинира бизнис туризмот; – да ги препознава видовите на бизнис туризам; – да елаборира за економските ефекти од бизнис туризмот за туристичките дестинации. 	<p>туризам во Европа и во светот;</p> <ul style="list-style-type: none"> – демонстрирање фотографии, интернет-страници и филмови кои се поврзани со индустрискиот туризам; – презентирање на бизнис туризмот и видовите бизнис туризам; – организирање теренска настава. 	
--	--	--	---	--

4.2. Наставни методи и активности на учење

Согласно со целите на наставната програма по наставниот предмет **алтернативни форми во туризмот** како задолжителен предмет, наставникот користи општопознати педагошко-психолошки и дидактичко-методски методи и активни форми на работа кои на ученикот му овозможуваат активно да учествува во наставата.

Во текот на наставата ќе се користат повеќе форми на работа: индивидуална работа, работа во парови, работа во групи. Наставникот ќе го планира користењето на формите и методите при подготовката на наставниот час и истите ќе ги реализира преку конкретни активности за време на самиот час. Наставникот треба да ја усогласи примената на наставните форми и методи со материјално-техничките и просторните услови во училиштето, како и со возраста, со предзнаењето и со интересот на учениците.

Во текот на наставата, наставникот треба да ги преземе следните активности: објаснува, демонстрира, дава инструкции, дискутира, поставува задачи, ги вреднува задачите, презентира, води забелешки, организира проекти, изведува практична работа и активности со учениците, ги вреднува постигањата на учениците.

Во текот на наставата, ученикот треба да ги преземе следните активности: слуша, набљудува, вежба, демонстрира, проверува, применува, истражува, учи во парови и во групи, учи самостојно, користи различни нагледни средства и извори на информации, посетува различни објекти на терен.

4.3. Организација и реализација на наставата

Воспитно-образовната работа по наставниот предмет **алтернативни форми во туризмот** како задолжителен предмет се реализира преку стручно-теоретска настава во кабинет-училница, соодветно опремена и преку теренска настава. Образовните активности се организирани во две полугодија, преку неделен распоред на часовите. Бројот на часови кој е даден за одделни наставни целини во точката 4.1. и опфаќа часови за обработка на нови наставни содржини, вежби, повторување, утврдување на знаење, правење проекти на дадени теми, организирање работилници и др. При реализацијата на наставата за овој предмет потребно е да се посетат некои соодветни организации или институции кои ги планираат и ги реализираат алтернативните форми во туризмот, преку теренска настава, настава во природа или наставни екскурзии. Сето ова е потребно за задоволување на ученичките интереси и потреби, оспособување на учениците за самостојно размислување и заклучување, како и за донесување сопствени решенија. Поради корелацијата на содржините од наставниот предмет со други наставни предмети, потребно е тимска работа на наставникот по предметот алтернативни форми во туризмот со наставници кои реализираат други наставни предмети.

4.4. Наставни средства и помагала

За остварување на целите на наставата потребно е да се обезбедат соодветни просторни и материјално-технички услови: кабинет, компјутер, Интернет, графоскоп, ТВ, слики, цртежи, проспекти, географски-тематски карти за Република Македонија, збирка на разни фактографски податоци за алтернативни форми во туризмот во Република Македонија и во светот, стручни списанија и други наставни средства.

За успешно совладување на целите на наставниот предмет потребно е да се користи соодветна литература: учебници и учебни помагала, лексикони и енциклопедии, наставни материјали подготвени од страна на наставникот, универзитетски учебници, стручни списанија и брошури, интернет-информации и слично.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши преку следење и вреднување на знаењата и вештините континуирано во текот на целата учебна година, усно и писмено преку тестови на знаења, вежби или други форми како изготвување писмени извештаи, концепти и проекти, кои се користат по обработката на секоја наставна целина. Секој ученик добива најмалку две оценки во текот на едно полугодие. Доколку ученикот не ја совлада наставната програма по предметот, се постапува според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет *алтернативни форми во туризмот* треба да ги поседува следните персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е психофизички здрав, да го користи и да ги применува литературниот јазик и писмо на кои се изведува наставата, да е комуникативен и отворен, да е подготвен за соработка, да има соодветно образование, да ја сака педагошката работа, да е креативен и добар организатор, да ја почитува личноста на ученикот, да е подготвен за примена на иновации во воспитно-образовниот процес, да применува современи образовни техники и технологии, да е добар предавач и организатор на наставата.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставата по предметот *алтернативни форми во туризмот* ја реализираат кадри со завршени студии по:

- угостителство и туризам.

со здобиена педагошко-психолошка и методска подготовка во акредитирани установи.

6.3. Стандард за простор

Наставата по наставниот предмет *алтернативни форми во туризмот* се реализира во кабинет-училница опремена со материјално-технички и дидактички средства, согласно со Нормативите за простор и наставни средства.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2015 година

7.2. Состав на работната група:

1. м-р Чедомир Димовски, раководител, советник во Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. д-р Дејан Методијески, член, професор на Факултет за туризам и бизнис логистика - Штип
3. Ристо Мегленов, член, наставник, СУГ „Лазар Танев“ - Скопје
4. Тања Јовановска, член, туристичка агенција „Фалкон травел“ - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 1.9.2015 година

Одобрил:

Ajshe Selmani, директор

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *алтернативни форми во туризмот* за *IV година*, угостителско-туристичка струка – образовен профил угостителски техничар за рурален туризам за учениците во стручно образование, изготвена од Центарот за стручно образование и обука, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја донесе

на ден, 27.07.2015 година, бр.12-13032/1
Скопје

Министер,

M-r Abdilaqim Ademi